

Föreläsning 3 Programmeringsteknik och C DD1316

- uppdateringsoperatorer
- listor
- tupler
- strängar
- for-slingor
- importera moduler
- random

Uppdateringsoperatorer

- För många binära operatorer, tex * / + och -, finns motsvarande uppdateringsoperatorer

`*= /= += och -=`

- Exempel:

```
x += 1
```

betyder

```
x = x + 1
```

- Generellt:

```
VAR OP= ARG ⇔ VAR = VAR OP ARG
```


Listor

- En lista är en *muterbar* (ändringsbar), ordnad samling objekt.
- Listor skapas med hakparenteser:

```
[12, 13, 14, 15]
```

3/26

Innehåll i listor

- En lista kan innehålla element av olika typer:
`["hej", 151, 10.59]`
- En lista kan innehålla en eller flera listor:
`[["hej", 151], 10.59]`
- Man kan åstadkomma godtycklig komplicerade strukturer m.h.a listor:

```
list1 = ["hej"]  
list2 += ["hejdå", list1]
```

4/26

+, * och listor

- Listor kan konkateneras:

```
lista = [1,2,3] + [4,5,6]
```

Vad innehåller variabeln lista?
- Listor kan upprepas:

```
lista = [1,2]  
lista *= 3
```

Vad innehåller variabeln lista?

5/26

Indexering

- Ett enskilt element på ett givet index kan väljas ut:

```
0 1 2 3  
lista = [12,13,14,15]  
print(lista[2])
```

Vad skrivs ut?

6/26

Dellista

- Ett startindex och ett övre begränsningsindex ger dellistan.

```

0 1 2 3 4
lista = [12,13,14,15,16]
lista2 = lista[1:4]

```

Vad innehåller lista2?

7/26

Dellista

- Ett startindex, ett övre begränsningsindex och ett intervall ger en annan typ av dellista.

```

lista = [6,7,1,8,5,2,4,9]
lista2 = lista[1:8:3]

```

Vad innehåller lista2?

8/26

Att välja element (sammanfattning)

Låt ls vara en lista

- ls[i] ger elementet med index i
- ls[i:j] ger en ny lista med alla element från och med i till (men ej med) j
- i eller j kan utelämnas
 - ls[i:] ger alla element från och med i
 - ls[:j] ger alla element till (men ej med) j
- ls[i:j:s] ger vart s:e element från och med i till j
- Negativa index räknar bakifrån (med 0 efter sista elementet):
 - ls[-1] ger sista elementet
 - ls[:-1] ger alla element utom det sista elementet

Ändra

- Identifierade element / dellistor kan ändras:

```

lista = [1,2,3,4,5,6]
lista[1:3] = ["a"]
lista[4] = "b"
print(lista)

```

Vad skrivs ut?

10/26

Borttagning

- Element/dellista kan tas bort:

```

lista = [1,2,3,4,5,6]
del lista[1:3]
del lista[3]
print(lista)

```

Vad skrivs ut?

11/26

Metoder för listor

- Omvänd ordning på elementen

```

lista = [2,3,1,4,5,7,6]
lista.reverse()
print(lista)

```

Vad skrivs ut?

- Sortera elementen

```

lista.sort()
print(lista)

```

Vad skrivs ut?

12/26

Metoder för listor

- Lägg till element på slutet
`lista.append(13)`
- Lägg till lista på slutet
`lista.extend([1,2,3])`

13/26

Tupler

- En tupel är en *omuterbar* (ej ändringsbar) lista.
- En tupel skapas med vanliga parenteser:
`t = (1,2,3,4)`

14/26

+, * och tupler

- Tupler kan konkateneras:
`t = (1,2,3) + (4,5,6)`
`print(t)`
Vad skrivs ut?
- Tupler kan upprepas:
`t = (1,2,3)`
`print(t * 3)`
Vad skrivs ut?

15/26

Indexering

- Ett enskilt element på ett givet index kan väljas ut:

```
tupel = (12,13,14,15)
print(tupel[2])
```

Vad skrivs ut?

16/26

Deltupel

- Ett startindex och ett övre begränsningsindex ger deltupeln.

```
tupel = (12,13,14,15,16)
print (tupel[2:4])
```

Vad skrivs ut?

17/26

Omuterbarhet

- En tupel kan **inte** ändras.

```
t1 = (1, [2, 3])
t1[0] = 33 ger fel
t1[1] = [2,3,33] ger fel
```

- Följande ger **inte** fel:

```
t1[1].append(33)
```

Varför inte?

18/26

Strängar

- En sträng kan betraktas som en tupel där alla elementen är tecken.

```
nose = "En lång näsa"
```

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
E	n		l	å	n	g		n	ä	s	a

19/26

Skapa delsträng

- Precis som för tupler kan vi välja ut delar:

```
state = "urbra"
del1 = state[0:2]
del2 = state[2:]
del3 = state[:3]
```

0	1	2	3	4
u	r	b	r	a

del1: {0, 1} del2: {2, 3, 4} del3: {0, 1, 2}

20/26

len() och in

- Antalet element i listor och tupler:

```
print(len([1,2,5]))
Vad skrivs ut?
```

- in testar medlemskap i lista eller tupel:

```
if 3 in [1,2,3]:
    print("3 finns i listan")
else:
    print("3 finns inte i listan")
Vad skrivs ut?
```

21/26

for-slinga

- for används för att *itera* över (gå igenom) alla element i en lista, tupel, eller sträng.

```
lista = [12,13,14,15,16]
for x in lista:
    print(x, end=" ")
```

Skriver ut:
12 13 14 15 16

22/26

Syntax

for **variabel** in **lista**:

Block som exekveras för varje element.

23/26

range()

- Ofta vill man göra något för varje heltal i ett intervall.
- range() är praktisk i detta fall:

```
for x in range(5):
    print(x, end=" ")
```

Skriver ut:
0 1 2 3 4

24/26

Mer om range ()

- Kan användas på följande 3 sätt:

```
1. list(range(3))  
[0, 1, 2]  
2. list(range(3, 10))  
[3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]  
3. list(range(3, 15, 2))  
[3, 5, 7, 9, 11, 13]
```

25/26

Mer om range ()

- Avtagande heltalslistor
`list(range(6, 1, -1))`
`[6, 5, 4, 3, 2]`

```
list(range(10, 0, -2))  
[10, 8, 6, 4, 2]
```

26/26

Importering av moduler

Det finns en hel del funktioner man kan använda genom att importera dem från pythons standard bibliotek. För att importera de så använder man reserverade ordet `import`. Ett bibliotek av tillgängliga moduler finns beskrivet här:
<http://docs.python.org/3/library/index.html>

Exempel:

```
import random  
random.random()  
import math  
math.sin(3.14)
```

27/26

randrange(low, high) och random()

- Slumpmässigt heltal i ett givet intervall:

```
import random  
t = random.randrange(3, 6)
```

Ett av talen 3, 4 eller 5 väljs slumpmässigt och tilldelas variabeln `t`.

- Slumpmässigt flyttal:

```
r = random.random()
```

Variabeln `r` kommer att tilldelas ett slumpmässigt decimaltal i intervallet `[0, 1)`.

28/26

Sammanfattning

- Listor, tupler och strängar är strukturmässigt lika varandra
- Tupler och strängar är omuterbara
- Tupler är snabbare än listor
- Tupler ska användas när man har ett antal värden som inte kommer att ändras under körningen av programmet.
- `for`-slingor i kombination med listor, tupler och strängar är en kraftfull konstruktion.
- `range ( )` underlättar att skapa långa listor av heltal

29/26